هێشتا زەمەنی ئێمە لەوێ بەجێماوە .. لە بیابان ... شکۆ عومەر کاکەڕەش

خوێندنەوەیەك بۆ کورتەفیلمی کۆشکی میرووله* ....

لە کۆشکی مێروولەدا زەمەن و خۆشەویستیمان لێدەدزرێت بەبێ ئەوەی هەستی پێبکەین!
بەداخەوە من زۆرجار رەشبینم بەرامبەر ئەو شتەی کە پێی دەڵێین فیلم و پیشەسازی سینەمای کوردی، ئەمەش رەنگە پەیوەندی بەو بینینە متەوازوعانەیەی خۆمەوە هەبێ بۆ فیلمی غەیرە کوردی و جگە لەوەش لێشاوی ئەو فیلمە بێناوەڕۆك و سادانەی رۆژانە دەخرێنە بەردەممان کاریگەری خۆی هەیە. بەڵام کورتە فیلمی (کۆشکی مێروولە) ئەو رەشبینییەم بەتەواوی ئاوەژوو دەکاتەوە و دەیهێنێ کە پێ بە گەرووی خۆت و بەوپەڕی شانازییەوە هاوار بکەیت و بڵێت ئیمەش خاوەنی سینەمای خۆمانین.
لە دەسپێکی کۆشکی مێروولەدا زەمەنی بینین 2014یە بەڵام زەمەنی ئاکت نادیارە. شوێنی بینین بیابانێکی خوارووە، بەڵام شوێنی ئاکت ماڵی خێزانێکی (سێ کەسی)ی بەختەوەرە،(ئیدی ئەو ماڵە بیابانە، کۆشکە، خەیاڵە....) روون نیە.

جەستەی ئەکتەر لەم فیلمەدا وجوودی نیە بەڵکو ئەوەی کە تەواوی بیر و هۆشی ئێمە بۆ خۆی جڵەو دەکات تەنها بریتییە لە دەنگ، واتە لەگەڵ کەمی وێنەی سینەمایی بینراو لە فیلمەکەدا، زۆرترین پانتایی بە زمان و گێڕانەوە بەخشراوە و ئەوەی کە دەبنیرێت تەنها بریتین لە بیابانێك، شوانێك و رانەمەڕەکەی، تراکتۆرێك، کەژاوەیەکی بووك گواستنەوە، دواجاریش پرۆسەیەکی هەڵدانەوەی گۆڕێکی بەکۆمەڵ. بەڵکو ئەوەی کە هەیە و دەبینرێت لە رێگەی بیر و هۆشەوەیە، بریتییە لە ووتووێژی ژن و پیاوێك کە سەرەتا دوو ئۆتۆمبێل لە دوورەوە دەردەکەون بە هۆنلێدان و گۆرانی ووتنەوە بە دوای یەکدا دەڕۆن و ژن و پیاوەکە پێیانوایە کە ئەوە کەژاوەی بووك و زاوایەکە بەلایاندا گوزەر دەکات، دواتر مناڵەکەیان دەگری و پیاوەکە داوای ژیرکردنەوەی لە ژنەکە دەکات و پاشان ژنەکە پرسیاری (کات) دەکات و دەیەوێت بزانێ کە سەعات چەندە، کەچی پیاوەکە سەعاتەکەی لە دەستدا نەماوە، بیریشی نیە کە چی لێکردووە و بۆ سەعاتەکەی لە دەستیدا

نیه! دواتر بە ڕێکەووت پرسیاری ئەڵقەکەی دەستی ژنەکەی دەکات و دەڵێت کوا ئەڵقەکەت ئەویش بە هەمانشێوە ئەڵقەکەی نەماوە، بەبیری خۆی هەر لە دەستیدایە بەڵام کاتێ سەیر دەکات ئەڵقەکەی نەماوە و ئەم وونبوونەش دەبێتە خاڵی وەرچەرخانی رووداوەکان و بەرزبوونەوەی دراماتیکی رووداوی فیلمەکە تا دەگات بە تروپك، بەوەی کە پیاوەکە تەئکید دەکاتەوە چۆن دەبێت ئەڵقەی هاوسەرگیرییەکەی لە دەست نەمابێت و نەشزانێ لە کوێیە! لەم نێوەندەشدا منداڵەکە دەست بە گریان دەکاتەوە و ژن و پیاوەکەش دەبێت بە دەمەقاڵێیان، لەم کاتەدا شوانە عەرەبەکە و رانە مەڕەکەی بە نزیکیاندا تێپەڕدەبن، پیاوەکە بە ژنەکە دەڵێ شیر بدە بە منداڵەکە باژیر بێتەوە، ئەویش پێی دەڵێ: (شیری چیی مەگەر نازانی…) ناچار ژنەکە دەیەوێت بانگی شوانەکە بکات تا کەمێك لە شیری مەڕەکانی بۆ بێنێ و بیداتە منداڵەکە و پیاوەکەش بەم هەڵسوکەوتە وەرس دەبێت و ژنەکە بێدەنگ دەکات ئەوەش لە ترسی ئاشکرابوونی شوێنەکەیان لەلایەن شوانەکەوە. دواتر بە ژنەکە دەڵێ: (بانگی چی دەکەی خۆ ئەو لە زمانی ئێمە تێناگات…) شەو دادێت و ژنەکە بە دڵشکاوییەوە لای لایە بۆ منداڵەکەی دەکات پیاوەکەش لە هەڵسوکەوت و دەمەقاڵێی ئەمڕۆی پەشیمانە و داوای لێبوردن لە ژنەکە دەکات و خۆی دەخرێنێتە باوەشییەوە و ئاشتی دەکاتەوە و دیمەنێکی ڕۆمانسی لە زهنی بینەردا دروست دەکەن و بەڵێنی ئەوەش بە ژنەکەی دەدات کە بەیانی بەیەکەوە دەگەڕێن تا هەم سەعاتەکەی خۆی و هەمیش ئەڵقەکەی پەنجەی ژنەکە بدۆزنەوە، بەڵام بەیانی کە چاو دەکەنەوە لە دەنگی لەرینەوەی زەوییەکە و هاڵەهاڵی شۆفڵ و حەفارە بەخەبەر دێن کە خۆشیان نازانن چیه و کێیە هاتوەتە سەریان.

دواجار کەسێك هێمایەکی ئاگادارکردنەوەی قەدەغەکراو لەبەردەمیاندا دەچەقێنێت و ئەمانیش واقوڕماو و بێدەنگ سەیر دەکەن. لەم نێوەندەیا دەنگی چەند کەسێك دەبیسترێت کە بە کوردی قسە دەکەن قسەکان و فۆنەتیکی دەنگەکان بۆ ژن و پیاوەکە ئاشنا دەبێت کە ئەمە زمانی خۆیانە و بۆیە هەست بە دڵنیاییەك دەکەن. دواتریان بۆ دەردەکەوێت کە ئەمان ئەنفالکراون و ماوەی بیست و حەوت ساڵە وا لە ژێر لمی بیابانەکانەوە چاوەڕوانی ئێمەن بۆ ئەوەی بچین و بە ئارامی لە خەو هەڵیانبسێنین و بیانهێنینەوە، ژنەکە ئێستا ئیتر بیری دەکەوێتەوە کە بۆچی ئەڵقەکەی لە پەنجەدا نەماوە، کە 27 لەمەوبەر کاتێ ڕەمی کران سەربازێکی عیراقی ئەڵقەکەی لە پەنجەی دەرهێنا و دزی! بەڵام ئێستا ئیتر گرنگی بە ئەڵقەکەی نادات و بەوپەڕی تامەزرۆیی و بێوانەکردن و شێکبوونەوە دەڵێت: (یانی

ئەگەڕێینەوە؟) ئەوان لە ئێمە چاوەڕوانترن بۆ گەڕانەوە بۆ ئامێزی نیشتیمان، ئەمەش بە دیاریکراوی لەو دیالۆگەدا دەردەکەوێت کە پیاوەکە دەڵێت: (باشە بۆ وا درەنگ؟ 27 ساڵ چاوەڕوانی...) لەو دیالۆگەوە بینەر هەست بەو هەموو تامەزرۆییە دەکات کە لە ژێیەکانی قوڕگی ئەو ئەنفالکراوەوە دەردەچێت، تامەزرۆیی بۆ هاتنەوە، بۆ گەڕانەوە بۆ باوەشی نیشتیمان، بۆ هەڵمژینی هەوایەکی نیشتیمان و بەجێهێشتنی تەپوتۆزی بیابانی نامۆ بە ڕۆح و جەستەیان.

یەکێك لە جوانترین تەکنیکەکانی کۆشکی مێرووله بریتییە لە هەڵگێڕانەوەی ئاست و مەودای بینین کە بەجدی بینەر لەسەرەتاوە ئیستیفزار دەبێت تا ئەو ساتەی دەچێتە نێو دنیای فیلمەکەوە، چونکە تەواوی گۆشەی کامێرا لەم فیلمەدا تا دیمەنی پێش کۆتایی تەنها دوو گۆشەیە و بەس، ئەوانیش بریتین لە گۆشە نیگای هەردوو کارەکتەری نێو فیلمەکە بەبێ ئەوەی ئەوانیش ئاڕاستەی بینینیان بگۆڕن. واتا چێن 27 ساڵ لەمەوبەر ئەو ژن و پیاوە ڕەمی کراون و بەشێکی جەستەیان خراوەتە ژێر گڵەوە هەر بەو جۆرە ماونەتەوە، چونکە لەبنەڕەتدا ئەمان مردوون و ئەسڵەن تەنها ئێسکە پەیکەریان ماوەتەوە و ئەوەشی کە دەدوێ و ئاکت دەکات تەنها ڕۆحەکانیانە! کامێراش جگە لەوەی سەرجەم ڕووداوەکانمان لە چاوی دوو کارەکتەرەکەوە بۆ دەگوازێتەوە هیچ گۆشەنیگایەکی ترمان پیشان نادات بۆیە بەڕای من ئەم تەکنیکەی دەرهێنەر پشکی شێری سەرکەوتوویی فیلمەکەی بەردەکەوێت، چونکە لەسەرەتاوە ئاڵۆزییەکی وەها دەخوڵقێنێت کە بینەر تووشی سەرلێشێوانێك دەبێت و ئەسڵەن ناتوانێ تەبریرێکی گونجاو بۆ پابەندبوونی بەو گۆشە نیگا دیاریکراوانە بدۆزێتەوە، تا لە کۆتایی فیلمەکەدا بۆی دەردەکەوێ کە دەرهێنەر چەند زیرەکانە کاری لەسەر چ تەکنیکێکی نایاب کردووە!!

وتووێژ و دیالۆگ بە هەمانشێوە یەکێکی دیکەیە لە کۆدەکانی سەرکەوتنی (کۆشکی مێرولە) بەوەی کە دەرهێنەر زۆر وورد و بەسەلیقەوە کاری لەسەر دانان و هەڵبژاردنی دیالۆگەکان کردووە و لە (کۆشکی مێرووله)دا هەر دیالۆگێك بۆ خۆی هەڵگری چەندین کۆد و مەغزایە.
هەڵبژاردنی بابەت و کارکردن لەسەری بەو شێویە لەلایەن دەرهێنەر تۆفیق ئەمانییەوە، بەرای من کۆدی سەرکەوتنی فیلمەکەیە بەوەی ئەم نەهاتووە وەکو ئەو کارانەی کە لەسەر ئەنفال بەرهەمهێنراون ئیڤایەکی عەسکەری و ژمارەیەك پیرەژنی داماوی پاشماوەی ئەنفال و

سەگەڕەشەکەی نوگرەسەلمان و چی و چی بهێنێت و دووبارە بە سواوی کاریان لەسەر بکات، نا بەڵکو ئەمانی هاتووە تەنها خانەوادەیەکی بچووکی سێ کەسی (ژن، پیاو، منداڵ)ی وەرگرتووە و لەسەر رووداوگەلی زۆر سادەی ڕۆژانەی نێوان ئەو خانەوادەیە کاری کردووە و لە کۆتایشدا پێووتین کە دەکرێت لەسەر شتە زۆر بچووك و سادەکان بەرهەمی شاکار بهێنینە ئاراوە.

بەڵام ئەوەی کە بۆ من مایەی پرسیاری جدی و هەڵوەستەکردنە، شێوەزاری هەردوو کارەکتەرەکەیە، کە بەشێوەزاری سنەیی یان روونتر بڵێین ڕۆژهەڵاتی دەدوێن، کە هەرچەندە خۆی لە خۆیدا بەهۆی شیرینی شێوەزارەکەوە جوانی و چێژێکی تایبەتی بە فیلمەکە بەخشیوە، بەڵام لێرەدا تووشی ئیشکالییەتی ئەوە دەبینەوە ئایا گەرمیانییەکی ئەنفالکراو بۆ دەبێت بە شێوەزاری سنەیی یان ڕۆژهەڵاتی بدوێت؟! ئایا ئەمە تەنها تەکنیکێکی دەرهێنەر خۆیەتی بۆ فیلمەکە؟ یاخود دەیەوێت لەڕێی ئەنفالەوە شێوەزارەکان تێپەڕێنێت و بڵێت ئەنفال ئاگرێکە و وا لە دڵی هەموو کوردێکە بەجیاوازی شێوەزار و تەمەن و ڕەگەزەوە؟ بەراستی هاودژییەك لای دروست بووە لەم بارەیەوە.

خاڵێکی تری جێی پرسیار بۆ من ناونیشانی کورتە فیلمەکەیە (کۆشکی مێرولە) بۆ؟ چ پەیوەندییەك هەیە لە نێوان (ئەنفال) و (کۆشك)، (مێروولە)دا؟ ئایا مێروولەش بەشدارە لە ئەنفالکردنی کورددا؟ ئایا ئەم ناونیشانە پەیوەندی هەیە بە بینینی کارەکتەرەکانەوە کە مێروولە پانیاییەکی فراوانی بینینی ئەوانی داگیرکردووە؟ یاخود مەبەستی کەللەسەری ئەنفالکراوانە کە بووە بە کۆشك بۆ مێروولەکانی بیابان؟
دواجار موتەئەسیفانە زۆر دەگمەنن ئەو بەرهەمە هونەری و ئەدەبیانەی دنیای ئێمە کە توانیویانە ستاتیکییانە کار لەسەر مەرگەساتەکانی گەلی خۆمان بکەن و زۆربەی کارەکان هێندە سادە و بێناوەڕۆکن کە بەرای من نێگەتیڤانە کاریگەریی لەسەر مەرگەساتەکە هەبووە. بەڵام خۆشبەختانە کورتە فیلمی (کۆشکی مێروولە) لە گۆشەنیگایەکی زۆر وورد و قووڵەوە لەسەر مەرگەساتی ئەنفال بەرهەمهێنراوەتەوە و دەتوانرێ لەڕێگەیەوە بە بیانییەك بوترێ ئەوەیە ئەنفال کە بەسەر کورددا هاتووە! بەڕای من ڕای لە ئەدەبدا رۆمانی شاری مۆسیقارە سپییەکان-ی بەختیار عەلی و لە سینەماشدا کورتە فیلمی (کۆشکی مێروولە) ئەو دوو بەرهەمەن کە زۆر بە ووردی و ئاگاییەوە کاریان لەسەر ئەنفال کردووە و هەق وایە هەر نوسەر و هونەرمەندێك کە بیەوێت کار لەسەر ئەو مەرگەساتە گەورەیە بکات،

بەر لە هەموو شتێك هەم رۆمانەکە بخوێنێتەوە و هەم سەیرێکی فیلمەکەش بکات بۆ ئەوەی ئەگەر زانی ناتوانێ ئەو دوو بەرهەمە تێپەڕێنێت و لەوان جوانتر و ستاتیکیتر کار لەسەر ئەنفال بکات، ئەوا نەیکات باشترە.

ئێستا ئیدی ئەگەر بیانییەکی هاوڕێم پرسیاری فیلمی کوردیم لێبکات دەتوانم بەشانازییەوە پێشنیاری بینینی چەند فیلمێکی کوردی بۆ بکەم کە یەکەمیان (کۆشکی مێرولە)یە.
*کورتەفیلمی کۆشکی مێروولە بەرهەمی ماڵی سینەمایە و ساڵی 2014 لە کوردستان بەرهەمهێنراوە و تۆفیق ئەمانی کاری نوسین و دەرهێنانی بۆ کردووە.